

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Алексей Димитров Бендерев
Геологически институт – БАН

Относно: конкурс за академична длъжност „доцент” по Професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси”, към Национален институт по геофизика, геодезия и география при БАН, с кандидат гл. ас. д-р инж. Крася Петкова Колчева

Настоящото становище е изготвено въз основа на Заповед № 01-125 от 27.05.2022 г. на Директора на Националния институт по геофизика, геодезия и география при БАН, основано на Решение на Научния съвет на НИГГГ (Протокол № 49/26.05.2022 г.) и Решение, взето на първо заседание на назначеното Научното жури, проведено на 3.06.2022 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му в Националния институт по геофизика, геодезия и география, БАН. Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент” по Професионално направление 4.4. „Науки за земята“, научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси” при НИГГГ при БАН е обявен в ДВ № 26 от 1.04.2022 г., като в редовния срок са постъпили документи само на един кандидат – гл.ас. д-р Крася Колчева.

Данни за кандидата

Инж. Крася Петкова Колчева завършва висшето си образование през 1989 г. в Университета по архитектура, строителство и геодезия, София, специалност „Водоснабдяване, канализация и пречистване на води“. След завършването си до 2002 г. работи като проектант към „Пловдивпроект“ ЕООД, като през 2001 г., за кратко време, е преподавател в Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия в Пловдив. От 2003 до 2011 г. е старши експерт по планове за управление към Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“. Тя започва докторантура през 2008 г. в Национален институт по метеорология и хидрология към БАН, Департамент „Управление и използване на водите“ и успешно защитава дисертация си през 2012 г. През 2014-2015 г. и през 2017 г. кандидатката на конкурса е консултант към Световната банка по проекти свързани с управление на водите. От 2015 г. К. Колчева е главен асистент в секция „Водостопански изследвания“ към Департамент „Хидрология“ на Национален институт по метеорология и хидрология, а през 2018 г. преминава на същата длъжност към Секция „Води“ към Института за изследвания на климата, атмосферата и водите към БАН. През този период е и председател на Общото събрание на учените в Института и временно замества ръководителя на Секция „Води“. От 2021 г. до сега тя е на работа, отново като главен асистент в Център за хидрология и водно стопанство в Национален институт по геофизика, геодезия и география. През 2020-2021 г. д-р Крася Колчева е член на Съвета на директорите на „Напоителни системи“ ЕАД. Основните ѝ научни интереси са свързани с управление на водните ресурси. Притежава необходимите компютърни умения за ползване MS Office и използва съвременни софтуери като ArcGIS и MATLAB. Владее руски и английски езици.

Анализът на представените от кандидата материали

Кандидатът е представил изискваните документи и материали и документи за участие в конкурса, съгласно приетите изисквания в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в НИГГГ, БАН. Те са подготвени коректно. Направена е оценка на научноизследователската дейност на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент“ по Професионално

направление „Науки за земята“, дефинирани съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, утвърден с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), както следва:

Показател А - Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"

През 2012 г. кандидатът успешно защитава докторската си дисертация по професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност „Инженерна хидрология, хидравлика и водно стопанство“ на тема „Методически изследвания за разработване на разрешителни за водоползване“.

Изисквани точки- 50 Доказани точки от кандидата - 50

Показател В - Хабилитационен труд или научни публикации, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни

По този показател кандидатът е представил самостоятелната си монография в обем от 263 страници „Водна политика и управление на водните ресурси в света и България“, издадена от Университетско издателство „Паисий Хилендарски“.

Изисквани точки- 100 Доказани точки от кандидата – 100

Показател Г - Публикационна дейност

Крася Колчева е автор или съавтор на 12 научни публикации в издания, като 4 от тях са в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 12 в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове. Реферираните и индексирани статии са на английски език, като в 3 от тях кандидатът е самостоятелен автор. От останалите публикации 6 са на български и 2 на английски, д-р Колчева е самостоятелен автор на 6 от тях.

Изисквани точки- 220 Доказани точки от кандидата – 258,2

Показател Д - Цитирания

Трудовете на К. Колчева са цитирани в международни и национални издания. Кандидатът е представил списък от 26 цитирания, но 3 от тях не се приемат, тъй като са в публикации с автори, които са съавтори в цитираните статии. Редуцираният брой на цитиранията е 23. От тях 2 са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази, 9 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 12 в нереперирани списания с научно рецензиране.

Изисквани точки- 60 Посочени точки от кандидата - 70

Приети точки - 61

Показател Е - Научноизследователска и образователна дейност

Съгласно представената от д-р Колчева Справка, тя е участвала в изпълнението на един международен и 2 национални научни проекта.

Изисквани точки- 30 Доказани точки от кандидата - 40

Сумарният брой доказани от кандидата точки са 509,2, което надвишава изисквания минимален брой от 460 точки за академична длъжност „доцент“ посочени в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в НИГГГ.

Приноси

Кандидатът за конкурса гл. ас. д-р инж. Крася Колчева е формулирала своите приноси в пет групи, подкрепени с препратки към съответните публикации :

1. Дефиниране и характеризиране на водоползващото право, базирано на изследвани лицензионни практики;
2. Доказване на подход за управление на водовземаването във водосбор и водностопанска системи, който е надграден с предложен математичен инструмент. Той е апробиран за реални обекти, като се оценява обезпечеността на водопотребителите

и свободните водни обеми в настоящи и прогнозни условия. Предложени са начини за справяне с недостига на вода и адаптиране към климатичните промени;

3. Проведени са изследвания за прилагане на подходи (включително компютърни) за разпределяне на акумулиран обем и приток между различните водопотребители във водностопанска система, снабдявана от язовир и планиране на действия за нейното добро функциониране в нормални и екстремни условия;

4. Извършен е сравнителен анализ на световния и българския опит по отношение на същността, подходите, принципите и инструментите на водната политика и управление на водните ресурси на различни равнища с фокус върху съществуващи проблеми и възможни решения.

5. Разработена концептуална рамка за планово разпределяне на водните ресурси в речния басейн, основана на анализ и оценка на настоящото и прогнозно търсене на вода, с отчитане нуждите на околната среда и установяваща необходимостта от национален и басейнов план с конкретни цели, действия и мерки за устойчиво водоподаване и сигурност за потребителите.

Посочените приноси са лично дело на автора и могат да се определят главно като научно-приложни и методологични. Те имат важно значение за управление на водите в страната, включително гарантиране необходимите водни количества за населението, различните видове човешка дейност и запазване на екологичното състояние в България.

Лични впечатления

Познавам д-р Крася Колчева главно от съвместното ни участие в работни срещи и научни съвети. Освен това имах възможност да рецензирам нейната монография „Водна политика и управление на водните ресурси в света и България“. На тази основа оставам с личното си впечатление, че д-р Крася Колчева е ерудиран специалист в областта на управление на водните ресурси, добре познаващ, както нормативните документи, така и националния и световен опит в това отношение. Това, заедно с прилаганите от нея научни подходи, ѝ позволява да предлага интересни и полезни решения по отношение на правилното администриране при ползване и опазване на водните.

Като критични бележки биха могли да се посоча някои неточности при оформянето на документите за конкурса и дискуссионни моменти в някои от публикациите ѝ. При бъдещата ѝ научна дейност бих препоръчал да увеличи публикационната си дейност в реферирани и индексирани списания, както и да потърси възможност за работа в по-широки колективи, с оглед по-тясното обвързване на проблемите свързани с управлението на водите с резултати от изследвания на естествените и антропогенни условия и фактори за формиране на състояние, като и промени в количествата и качествата на водните ресурси.

Заклучение

Научната и научно-приложната дейност на гл. ас. Крася Колчева надхвърля препоръчителните критерии посочени в Правилника за прилагане на „Закона за развитие на академичния състав в Република България“ в НИГГГ относно заемане на академичната длъжност „доцент“. Посочените приноси са коректни и обосновани. ***Във връзка с това предлагам на почитаемото Научно жури главен асистент д-р инж. Крася Петкова Колчева да бъде избрана за „доцент“ по Професионално направление 4.4 „Науки за Земята“, научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“, към Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН.***

5 август 2022 г.,
София

Представил:
(проф. д-р Алексей Бендерев)